

Sygn. akt V CSK 63/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Anna Owczarek

Protokolant Barbara Kryszkiewicz

w sprawie ze skargi Gminy W.

przeciwko S. B. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą [...] "H."

o uchylenie wyroku sądu polubownego,

oraz ze skargi S. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą [...] "H."

przeciwko Gminie W.

o uchylenie wyroku sądu polubownego

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 28 lutego 2019 r.,

skargi kasacyjnej Gminy W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 października 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. oddała skargę kasacyjną,**
- 2. zasądza od Gminy W. na rzecz S. B. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 maja 2017 r. Sąd Arbitrażowy Międzynarodowej Izby Handlowej w P. wydanym w W. w składzie jedyne go arbitra w sprawie o sygn. akt [...] z powództwa S. B. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą [...] „H.” w Ż. przeciwko Gminie W. zasądził na rzecz powoda od pozwanej kwotę 10 000 Euro z odsetkami ustawowymi od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za cierpienia psychiczne i ich wpływ na zdrowie fizyczne powoda (pkt 1a), kwotę 47 000 Euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za spowodowanie utraty renomy przedsiębiorstwa powoda (pkt 1b) i kwotę 23 000 Euro z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty – na cel społeczny wskazany przez powoda, tj. na rzecz [...] Towarzystwa [...] z przeznaczeniem na działalność hospicjum (pkt 1 c). W pozostałym zakresie, tj. co do roszczenia powoda przeciwko pozwanej o zapłatę kwoty 114 102 363,02 zł z odsetkami tytułem odszkodowania i co do dalszych roszczeń o zadośćuczynienie i zapłaty wyższej kwoty na cel społeczny, powództwo powoda przeciwko pozwanej wyrokiem z dnia 8 maja 2017 r. zostało oddalone (pkt 2 i 4). W wyroku z dnia 8 maja 2017 r. rozstrzygnięto także o kosztach postępowania arbitrażowego (pkt 3).

Skargi o uchylenie wyroku z dnia 8 maja 2017 r. wnieśli powód i pozwana.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej jego żądania i orzekającej o kosztach postępowania arbitrażowego (pkt 2, 3 i 4). Wniósł o uchylenie wyroku z dnia 8 maja 2017 r. w zaskarżonej części.

Pozwana zaskarżyła wyrok z dnia 8 maja 2017 r. w części uwzględniającej żądania powoda i orzekającej o kosztach postępowania arbitrażowego (pkt 1 i 3). Wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sprawy ze skargi powoda i ze skargi pozwanej o uchylenie wyroku z dnia 8 maja 2017 r. zostały połączone do wspólnego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 17 października 2017 r. Sad Apelacyjny w [...] uchylił wyrok z dnia 8 maja 2017 r. w całości i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny wskazał, że powód był liderem konsorcjum utworzonego na potrzeby wykonania zadania „Rozbudowa [...]” na mocy umowy z dnia 4 lipca 2008 r. i obejmującego – obok powoda – również [...] A. Sp. j. oraz [...] S. [...]. Kontrakt na realizację zadania zawarty został z pozwaną w dniu 6 października 2008 r. (dalej jako: „Kontrakt”).

Pomiędzy stronami powstał wielowątkowy spór dotyczący realizacji inwestycji na podstawie Kontraktu. Powód wnioskiem z dnia 30 czerwca 2014 r. wszczął we własnym imieniu przeciwko pozwanej postępowanie arbitrażowe domagając się zasądzenia na swoją rzecz określonych kwot tytułem zapłaty części wynagrodzenia, a także kwoty 114 102 363,02 zł z odsetkami tytułem naprawienia szkody związanej z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem Kontraktu bądź z popełnieniem czynu niedozwolonego, kwoty 1 000 000 Euro z odsetkami tytułem zadośćuczynienia związanego z wywołaniem rozstroju zdrowia psychicznego/emocjonalnego powoda, kwoty 2 000 000 Euro z odsetkami tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda jako przedsiębiorcy (jego dobrego imienia, renomy oraz prawa do klientów), tj. za zniwelowanie marki „H. – S. B.”, i kwoty 1 000 000 Euro z odsetkami na cel społeczny wskazany przez powoda, tj. na rzecz [...] Towarzystwa [...] z przeznaczeniem na działalność hospicjum.

Wyrokiem z dnia 8 maja 2017 r. jedyny arbiter rozstrzygnął o żądaniu zapłaty odszkodowania, zadośćuczynienia i kwoty przeznaczonej na cel społeczny.

Strony postępowania arbitrażowego nie uzgodniły wyboru arbitra jedyne, który miał rozstrzygnąć spór. Powód, powołując się na art. 12 ust. 3 i art. 13 ust. 4 lit. a) Regulaminu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej obowiązującego od dnia 1 stycznia 2012 r. (dalej jako: „Regulamin”), wnioskował do Sądu Arbitrażowego Międzynarodowej Izby Handlowej w P. (dalej jako: „Sąd Arbitrażowy”) o powołanie arbitra narodowości niemieckiej lub francuskiej, argumentując, że należy powołać arbitra innej narodowości niż polska, gdyż „pозwana Gmina jest państwową jednostką organizacyjną”, o której mowa w treści art. 13 ust. 4 lit. a Regulaminu. Sąd Arbitrażowy zaproponował wyznaczenie J. P.-L. na arbitra jedyne, czemu sprzeciwił się powód, wskazując, że osoba ta wykonywała prace

dla Ministra Spraw Zagranicznych i jest wykładowcą uniwersyteckim, co rodzi w jego ocenie ryzyko braku bezstronności. Powód wskazał, że chce wyznaczenia arbitra, który nie jest powiązany z wykonywaniem zawodowych obowiązków na rzecz Państwa Polskiego lub jego jednostek organizacyjnych. Ostatecznie Sąd Arbitrażowy wyznaczył na arbitra jedyne K. P. na podstawie art. 13 ust. 4 lit. a Regulaminu. Zastrzeżenie do tego wyboru zgłosiła pozwana, wskazując, że nie reprezentuje Państwa Polskiego oraz nie jest państwową jednostką organizacyjną. Powód w odpowiedzi podniósł twierdzenia co do zależności jednostki samorządu terytorialnego od administracji państwa. Sąd Arbitrażowy stwierdził, że zgodnie z art. 11 ust. 4 Regulaminu jego decyzje co do powołania, zatwierdzenia, wyłączenia lub zmiany arbitra są ostateczne, a ich motywy nie są ujawniane.

Arbiter jedyny działając jako skład orzekający Sądu Arbitrażowego wydał trzy zarządzenia proceduralne (nr 1, nr 5 i nr 8), na podstawie których zezwolił stronom na przedstawienie prywatnych opinii biegłych między innymi w zakresie szkody i związku przyczynowego między szkodą a działaniem pozwanej polegającym na nałożeniu na powoda kary umownej w wysokości ponad 120 000 000 zł i upublicznieniu informacji o tej okoliczności. Powód przedstawił dwie opinie biegłych – opinię Zespołu Biegłych Katedry [...] pod kierunkiem dr. hab. R. P. i opinię międzynarodowej firmy doradczej M.. Obie opinie wskazywały na istnienie wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanej, tj. jej zachowanie jako przyczynę szkody, szkodę i adekwatny związek przyczynowy. Pozwana przedstawiła opinię zespołu ekspertów E., która w kwestii związku przyczynowego wskazała, że działania własne powoda w znacznie większej mierze przyczyniły się do utraty przez niego płynności finansowej niż działania pozwanej.

Arbiter jedyny przeprowadził ponadto na rozprawie dowód z ustnych opinii uzupełniających dr. hab. R. P. i biegłego Z. J., ale nie uzyskał jednoznacznego stanowiska dotyczącego wpływu braku płatności ze strony pozwanej oraz naliczenia przez nią kary umownej na upadłość przedsiębiorstwa powoda.

Według art. 25 ust. 4 Regulaminu sąd arbitrażowy po skonsultowaniu ze stronami może wyznaczyć jednego lub więcej biegłych, określić ich misję o uzyskać

od nich raporty. Na żądanie jednej ze stron strony powinny mieć zapewnioną możliwość zadawania pytań takim biegłym w trakcie rozprawy.

Na rozprawie w dniach 20 i 21 września 2016 r. arbiter jedyny rozważał potrzebę dalszego procedowania po uzyskaniu prywatnych opinii biegłych oraz po złożeniu przez biegłych ustnych opinii uzupełniających na rozprawie, ale ostatecznie zamknął postępowanie i wydał wyrok końcowy z dnia 8 maja 2017 r.

Pozwana w piśmie z dnia 8 marca 2016 r. wniosowała o dopuszczenie, między innymi, dowodu z opinii biegłego powołanego przez sąd arbitrażowy, na okoliczność, czy na podstawie dokumentów złożonych przez powoda do akt sprawy jest możliwe ustalenie przyczyn powstania ewentualnych strat w majątku powoda, rozmiaru strat i okresu, w jakim do nich doszło, oraz czy na podstawie wskazanych dokumentów można przyjąć, że informacja o karach umownych naliczonych przez pozwaną na podstawie Kontraktu spowodowała stratę powoda w wysokości 117 237 522,60 zł. Pozwała wskazała kandydata na biegłego – Wydział [...] we W..

Powód w stanowisku podsumowującym z dnia 7 listopada 2016 r. wniósł o ocenę zasadności wysokości szkody przy udziale biegłego powołanego przez sąd arbitrażowy, gdyby ten nie przychylił się do argumentacji, że jest możliwość już teraz wydania wyroku zasądzającego odszkodowanie.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 8 maja 2017 r. arbiter jedyny stwierdził, że brak zapłaty części wynagrodzenia przez pozwaną i naliczenie, potrącenie i upublicznienie przez nią kar umownych stanowiło naruszenie Kontraktu i czyn niedozwolony, jednak powodowi nie przysługuje odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przez pozwaną, gdyż nie zdołał wykazać, że pomiędzy brakiem zapłaty części wynagrodzenia oraz naliczeniem i upublicznieniem kar umownych przez pozwaną a szkodą powoda istnieje adekwatny związek przyczynowy.

Uwzględniając skargę pozwanej Sąd Apelacyjny za trafny uznał jej zarzut, że przy powoływaniu jedynego arbitra doszło do naruszenia zasad wyboru arbitra, które wynikały z Regulaminu, co uzasadniało podstawę uchylenia określoną w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c., a ponadto do naruszenia przy tym powoływaniu zasady równości stron, wynikającej z art. 1206 § 1 pkt 2 k.p.c.

Z jednej strony Sąd Arbitrażowy przy powoływaniu jedyne go arbitra wziął pod uwagę jedynie wnioski powoda co do kryteriów, które miał spełniać jedyny arbiter, a nie rozważył w tym zakresie wniosków pozwanej, co naruszało równość stron, gdyż stawiało powoda w uprzywilejowanej pozycji. Z drugiej strony Sąd Arbitrażowy zastosował art. 13 ust. 4 lit. a Regulaminu uznając, że pozwana jest państwem lub państwową jednostką organizacyjną, co jest wadliwe, gdyż według art. 165 ust. 2 Konstytucji RP jednostka samorządowa jest samodzielna względem państwa i jej samodzielność podlega ochronie prawnej. Sąd polubowny powinien najpierw zastosować art. 13 ust. 3 Regulaminu, tj. powołać jedyne go arbitra na podstawie propozycji Komitetu Narodowego lub Grupy ICC, a dopiero w razie braku takiej propozycji lub braku jej akceptacji powołać sam osobę, którą uzna za kompetentną, zgodnie z art. 13 ust. 4 Regulaminu. Wybór jedyne go arbitra nastąpił z pominięciem Komitetu Narodowego i Grupy ICC, co stanowi naruszenie zasad dotyczących wyboru arbitra.

Odnosząc się do skargi powoda Sąd Apelacyjny przyjął, że podniesiony w niej także zarzut wadliwości wyboru jedyne go arbitra nie mógł być uwzględniony. Skoro powód w postępowaniu arbitrażowym nie podnosił zastrzeżeń w kwestii wyboru jedyne go arbitra, to zgodnie z art. 1193 k.p.c. oraz art. 34 ust. 6 i art. 39 Regulaminu w jego wypadku odnośny zarzut uległ prekluzji i nie może być podniesiony w skardze w ramach podstawy uchylenia wyroku sądu polubownego określonej w art. 1206 § 1 pkt 4 k.p.c.

Jako zasadny ocenił jednak Sąd Apelacyjny podniesiony przez powoda zarzut, że wyrok z dnia 8 maja 2017 r. zapadł z naruszeniem podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej wskutek nierozpoznania istoty sprawy przez sąd polubowny (art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.). Chodzi o ocenę, czy pomiędzy zachowaniem pozwanej, która nie zapłaciła części wynagrodzenia powodowi i nałożyła na niego kary umowne w wysokości 120 000 000 zł, a upadłością przedsiębiorstwa powoda zachodził adekwatny związek przyczynowy.

Powód dochodził między innymi roszczenia o naprawienie szkody i roszczenia o zadośćuczynienie. W odniesieniu do roszczenia o naprawienie szkody chodziło o ustalenie ewentualnej odpowiedzialności pozwanej za

uszczerbek majątkowy i niemajątkowy u powoda, jakiego miał on doznać w wyniku realizacji między stronami Kontraktu. Sąd arbitrażowy uznał, że wskazane zachowanie pozwanej stanowiło nienależyte wykonanie Kontraktu i czyn niedozwolony (w zakresie ujawnienia opinii publicznej informacji o naliczeniu kar umownych). Stwierdził jednak, że powód nie wykazał ostatecznie adekwatnego związku przyczynowego między zachowaniami pozwanej a szkodą (krzywdą), jakiej doznał powód. W ocenie Sądu Apelacyjnego uznanie przez sąd arbitrażowy, że powód nie udowodnił tego związku, oraz uchylenie się od ustalenia, czy istotnie związek taki wystąpił, stanowi o braku rozpoznania sprawy w tym najistotniejszym dla wyroku z dnia 8 maja 2017 r. przedmiocie. Choć arbiter jedyny prowadził postępowanie dowodowe w tej kwestii w oparciu o model ustalony ze stronami, czyli w oparciu o prywatne opinie biegłych, czemu dał wyraz wydając zarządzenia proceduralne nr 1, nr 5 i nr 8, to w wyniku przeprowadzonych dowodów z opinii prywatnych uznał, że powód nie udowodnił adekwatnego związku przyczynowego. W świetle opinii prywatnych przedstawionych przez obie strony arbiter jedyny nie mógł jednoznacznie wskazać, czy istotnie zachodził adekwatny związek przyczynowy między zachowaniem pozwanej a uszczerbkiem majątkowym i niemajątkowym powoda. W tym zakresie przeprowadził wprawdzie także dowody z uzupełniających zeznań biegłych, ale również one nie przyniosły rozstrzygnięcia. Po przesłuchaniu biegłych na rozprawie w dniach 20 i 21 września 2016 r. rozważał dalsze procedowanie w sprawie, czyli prawdopodobnie powołanie kolejnego biegłego ustanowionego tym razem już przez sąd arbitrażowy celem rozwiązania wątpliwości, ale ostatecznie nie rozstrzygając tych wątpliwości zamknął rozprawę i wydał wyrok, w którym uznał, że powód nie udowodnił powyższego związku przyczynowego. Należy jednak wskazać, że obie strony wykazały dalszą inicjatywę dowodową w wyjaśnieniu tej wątpliwości. Pozwana w piśmie z dnia 8 marca 2016 r. wniosła o dopuszczenie przez sąd arbitrażowy dowodu z opinii biegłego, co oznacza, że miała sama również wątpliwości co do dotychczasowych ustaleń na podstawie zaoferowanych przez obie strony ekspertyz prywatnych co do szkody, jej wysokości i związku przyczynowego między zachowaniem się pozwanej a szkodą. Powód także domagał się, aby został przeprowadzony dowód z opinii biegłego

powołanego przez sąd arbitrażowy, o ile sąd uznałby, że roszczenia powoda są nieudowodnione.

Sąd Apelacyjny uznał, że doszło w tym zakresie do naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Przeprowadzenie przez sąd polubowny postępowania z pominięciem zaoferowanego przez stronę dowodu może uzasadniać zarzut naruszenia art. 1183 k.p.c., jeżeli dowód ten był konieczny do rozstrzygnięcia sprawy. W przedmiotowej sprawie, dla potrzeb weryfikacji żądań powoda zawartych w pozwie, ocena wszystkich przesłanek odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej, w tym związku przyczynowego, stanowiła o istocie sprawy. Brak zatem inicjatywy dowodowej mimo przedstawionych wniosków przez obie strony w zakresie powołania kolejnego biegłego przez sąd arbitrażowy należy ocenić jako nierozpoznanie istoty sprawy. Takie zachowanie stanowi bez wątpienia naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.). Naruszenie podstawowych, naczelných zasad postępowania stanowi bowiem także naruszenie podstawowych zasad porządku publicznego (*ordre public*).

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 17 października 2017 r. złożyła pozwana, zaskarżając go w części, w której uwzględniona została w nim skarga powoda o uchylenie wyroku sądu polubownego z dnia 8 maja 2017 r. przez uchylenie pkt 2 i 4 sentencji tego wyroku. Zarzuciła naruszenie art. 1206 § 2 pkt 2 w związku z art. 1184, z art. 1191 § 2 pkt 1 k.p.c. i z art. 22 ust. 2 i 5 Regulaminu, art. 1206 § 2 pkt 2 w związku z art. 1206 § 1 pkt 4 i z art. 1193 k.p.c. oraz art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. Wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części oraz o przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...]

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzucając naruszenie art. 1206 § 2 pkt 2 w związku z art. 1184, z art. 1191 § 1 pkt 2 k.p.c. i z art. 22 ust. 2 i 5 Regulaminu pozwana wskazała, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, iż arbiter jedyny miał obowiązek powołania biegłego

celem ustalenia, czy istniał związek przyczynowy między zachowaniem pozwanej a szkodą poniesioną przez powoda, podczas gdy ustalenia stron co do postępowania dowodowego miały pozostawiać powołanie dowodu z opinii biegłego wyłącznie w gestii stron, a na arbitrze jedynym nie spoczywał obowiązek prowadzenia postępowania dowodowego z urzędu. Formułując zarzut naruszenia art. 1206 § 2 pkt 2 w związku z art. 1206 § 1 pkt 4 i z art. 1193 k.p.c. pozwana stwierdziła, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, iż w wyniku braku inicjatywy dowodowej arbitra jedynego doszło do nierozpoznania istoty sprawy i w ten sposób naruszenia podstawowej zasady porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej, podczas gdy arbiter jedyny nie był zobowiązany, ani władny przeprowadzić dowód z opinii biegłego, gdyż strony ustaliły, że powołanie dowodu z opinii biegłego pozostawało w ich gestii. Wreszcie naruszenie art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. w ocenie pozwanej miało polegać na tym, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, iż arbiter jedyny powinien był z własnej inicjatywy powołać kolejnego biegłego celem ustalenia istnienia związku przyczynowego, którego istnienia nie wykazał powód, podczas gdy ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie i niesprostanie przez niego temu ciężarowi uzasadniało oddalenie powództwa.

Stanowisko pozwanej wynikające ze sformułowanych przez nią zarzutów w ramach powołanej podstawy kasacyjnej opiera się na założeniu, że – w świetle ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Apelacyjny w zakresie przebiegu postępowania arbitrażowego – strony uzgodniły, iż w postępowaniu tym będą przeprowadzane wyłącznie dowody z opinii prywatnych biegłych powołanych przez strony, wobec czego niedopuszczalne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego powołanego przez sąd polubowny. Założenie to nie jest jednak prawidłowe.

W niniejszej sprawie postępowanie przed sądem polubownym prowadzone było według Regulaminu, który przewiduje zarówno możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii prywatnych biegłych (ekspertów) powołanych przez każdą ze stron (art. 25 ust. 3), jak również możliwość przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego lub biegłych, o którego lub których powołaniu decyduje sąd arbitrażowy (art. 25 ust. 4). Chociaż nie można wykluczyć dopuszczalności modyfikacji postanowień Regulaminu przez strony, to jednak należy przyjąć, że w tym zakresie powód

i pozwana nie dokonali żadnych modyfikacji. Nie można przyjąć, że takie modyfikacje miały wynikać z tego, iż arbiter jedyny preferował – wydając zarządzenia proceduralne – korzystanie z opinii prywatnych biegłych powołanych przez każdą ze stron, gdyż zarządzenia te nie mogły zmieniać Regulaminu i żadna ze stron ich w ten sposób nie rozumiała, skoro według ustaleń Sądu Apelacyjnego obie – pozwana w piśmie z dnia 8 marca 2016 r., a powód w piśmie z dnia 7 listopada 2016 r. – wnioskowały także o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego powołanego przez sąd polubowny (arbitra jedyne). Co więcej, sam arbiter jedyny swoich zarządzeń proceduralnych nie rozumiał w ten sposób, gdyż w jednym z nich (pkt 6 zdanie drugie zarządzenia nr 8) zastrzegł ewentualność dopuszczenia przez siebie dowodu z opinii biegłego.

Wypada przy tym odróżnić zagadnienie stosowania – oddzielnie albo łącznie – w postępowaniu przed sądem polubownych różnych modeli dowodu z opinii biegłego, tj. modelu w postaci opinii prywatnych biegłych powoływanych przez każdą ze stron i modelu w postaci opinii biegłych powoływanych przez sąd polubowny, od zagadnienia dopuszczania dowodu z opinii biegłego przez sąd polubowny na wniosek jednej ze stron lub obu stron bądź przez sąd polubowny z urzędu. To drugie zagadnienie z istoty rzeczy odnosi się do modelu dowodu z opinii biegłego, który jest powoływany przez sąd polubowny. Gdy biegły ma być wyznaczony (powołany) przez sąd polubowny, w grę wchodzi kwestia, czy może to nastąpić tylko na wniosek jednej ze stron lub obu stron, czy też także z urzędu, tj. bez takiego wniosku.

Pozwana formułując zarzuty w ramach powołanej podstawy kasacyjnej uznaje ponadto, że według Sądu Apelacyjnego arbiter jedyny powinien był – nie mogąc w sposób definitywny przesądzić kwestii związku przyczynowego – z urzędu dopuścić dowód z opinii biegłego i jego zaniechanie w tym zakresie doprowadziło do tego, że nie rozpoznał on istoty sprawy. Przyjmując taki punkt widzenia pozwana polemizuje ze stanowiskiem prawnym, którego Sąd Apelacyjny nie wyraził i na którym nie oparł rozstrzygnięcia zawartego w objętej skargą kasacyjną części zaskarżonego wyroku. Sąd Apelacyjny wskazał bowiem, że obie strony – pozwana w piśmie z dnia 8 marca 2016 r., a powód w piśmie z dnia 7 listopada 2016 r. – wnioskowały o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego przez arbitra jedyne,

i przyjął, że opinia takiego biegłego miała dotyczyć (także) kwestii związku przyczynowego. Nierozpoznanie istoty sprawy Sąd Apelacyjny dopatrywał się w rezultacie nie w tym, że arbiter jedyny nie dopuścił z urzędu dowodu z opinii biegłego na okoliczność istnienia albo nieistnienia związku przyczynowego, lecz w tym, iż nie dopuścił tego dowodu pomimo złożenia przez obie strony wniosku w tym zakresie.

Przedstawionej oceny nie zmienia okoliczność, że do kwestii, czy pozwana i powód wnioskowali o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, którego powołałby arbiter jedyny, pozwana nawiązała w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Decydujące jest to, że w tym zakresie pozwana nie sformułowała żadnego zarzutu kasacyjnego w ramach powołanej podstawy kasacyjnej, w szczególności zarzutu dotyczącego tego, czy przyjęta przez Sąd Apelacyjny wykładnia pisma pozwanej z dnia 8 marca 2016 r. i pisma powoda z dnia 7 listopada 2016 r. w relewanym zakresie, wyrażająca się w uznaniu, że pisma te zawierały wnioski o powołanie przez arbitra jedynego biegłego, który miałby ocenić (również) zagadnienie związku przyczynowego, była prawidłowa. Braku tego nie mogły usunąć rozważania zawarte jedynie w uzasadnieniu innych zarzutów, które pozwana przytoczyła w ramach powołanej podstawy kasacyjnej.

Z powyższego wynika, że pozwana, formułując zarzuty podniesione w ramach powołanej przez nią podstawy kasacyjnej, polemizuje ze stanowiskiem prawnym, którego Sąd Apelacyjny nie wyraził i na którym nie oparł rozstrzygnięcia zawartego w objętej skargą kasacyjną części zaskarżonego wyroku, nie podważa natomiast – zgodnie z regułami przyjętymi w postępowaniu kasacyjnym – stanowiska prawnego tego Sądu, na którym rzeczywiście oparł on swoje rozstrzygnięcie. Sprawia to, że z jednej strony żaden z podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów nie może być uznany za skuteczny, a z drugiej strony kontroli kasacyjnej nie może zostać poddane stanowisko prawne, które rzeczywiście przyjął Sąd Apelacyjny jako podstawę swego rozstrzygnięcia objętego skargą kasacyjną, gdyż byłoby to wykroczenie poza granice podstawy kasacyjnej powołanej przez powoda (art. 398¹³ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Skarga kasacyjna pozwanej w tych okolicznościach nie ma uzasadnionych podstaw (por. podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2002 r., V CKN 1177/00, nie publ.).

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 13 § 2 oraz art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1, z art. 398²¹ i z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.